

Mijnraad

Aan

De Minister van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. de Directeur Energie en Omgeving
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
09 APR 2018	ETM-EO/18042531	MIJR/18069273	-

Betreft : Mijnraadadvies instemming winningsplan Hardenberg

Bij brief van 8 maart 2018 heeft u de Mijnraad advies gevraagd over het verzoek tot instemming met het (geactualiseerde en gecombineerde¹) winningsplan Hardenberg van Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) van 9 oktober 2017.

De Mijnraad heeft kennisgenomen van de hierover uitgebrachte adviezen van:

- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), met daarin opgenomen het advies van TNO Adviesgroep Economische Zaken (TNO-AGE) (20 november 2017 respectievelijk 13 november 2017)
- de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) (...)
- waterschap Vechtstromen, de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel gezamenlijk (5 maart 2018)
- waterschap Vechtstromen (5 maart 2018)
- de provincie Overijssel (6 maart 2018)
- de gemeente Hardenberg (6 maart 2018)

Bij dit advies heeft de Mijnraad gekeken naar de volledigheid en de kwaliteit van het ingediende winningsplan, en naar de onderlinge samenhang en balans tussen winningsplan en uitgebrachte adviezen. De Mijnraad geeft in zijn advies geen uitputtende behandeling van het winningsplan en de adviezen, maar gaat met name in op die aspecten die de Mijnraad van belang acht voor het geven van aanvullende overwegingen, dan wel voor het onderstrepen, nuanceren of verbinden van opmerkingen of aanbevelingen in de adviezen.

Advies

De Mijnraad adviseert om in te stemmen met het winningsplan Hardenberg. De Mijnraad heeft daarbij de volgende opmerkingen, alle in reactie op het gezamenlijke advies van Waterschap Vechtstromen, de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel.

¹ Gecombineerd en geactualiseerd zijn de oude winningsplannen Hardenberg en Hardenberg-Oost.

Mijnraad

Looptijd van het instemmingsbesluit

De overheden suggereren in hun advies dat de in de praktijk gangbare looptijd van instemmingsbesluit 5 jaar is. Dit is echter niet het geval: omdat de mijnbouwonderneming voldoende zekerheid geboden moet worden over de exploitatiemogelijkheden van een voorkomen, is – in lijn met de Mijnbouwwet – de gangbare praktijk de looptijd van een instemmingsbesluit te koppelen aan de in het winningsplan voorgestelde exploitatieperiode, tenzij één of meer in de wet genoemde² omstandigheden zich voordoen. Daarnaast kan het bevoegde gezag bij veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten de instemming met het winningsplan intrekken of beperkingen en voorschriften stellen of wijzigen.

De reden die de overheden noemen van een beperking van de instemming tot 5 jaar – duurzaamheidsambities van het kabinet en ambities van gemeente en provincie – heeft juridisch geen basis in de Mijnbouwwet. Maar wel verdient het aanbeveling om de plaats die gaswinning uit kleine velden zoals in het winningsplan Hardenberg heeft in het bredere kader van (de verduurzaming van) de energievoorziening vanuit het Rijk in het politieke debat in te brengen. Dat is recentelijk gebeurd in uw brief aan de Tweede kamer [[link naar TK-brief kleineveldenbeleid](#)].

Bodemdaling 2 cm

In het winningsplan wordt een maximale bodemdaling van 2 cm voorspeld. Deze 2 cm bodemdaling wordt vaker in winningsplannen genoemd, meestal in de hoedanigheid van minimaal meetbare bodemdaling. Uit het advies maakt de Mijnraad op dat de overheden deze waarde echter vrij precies opvatten en interpreteren als te handhaven norm, terwijl deze 2 cm bodemdaling meer een weergave is van de onderste meetbare grens.

De Mijnraad adviseert derhalve dat de verwachte bodemdaling wordt gerapporteerd in een berekend aantal cm's, zonder zg. 'cut-off' zodat stakeholders deze waarde(n) kunnen evalueren voor hun specifieke situatie. Tevens adviseert de Mijnraad de overheden voor te lichten over de (on)mogelijkheden van meer precieze metingen van bodemdaling.

Extra meting bodemtrillingen

De Tcbb geeft in overweging om, in verband met de plannen voor putstimulatie in de diverse voorkomens, het seismische netwerk uit te breiden met minimaal één extra seismisch station zodat ook de invloed van hydraulische putstimulaties nauwkeuriger gemonitord kan worden.

De overheden adviseren om in het instemmingsbesluit de voorwaarde op te nemen dat het bestaande seismografennetwerk van het KNMI wordt verbeterd tot een dusdanig niveau dat het in staat is om per beving de geactiveerde breuk te lokaliseren.

De Mijnraad begrijpt de wens van de overheden in het licht van de in het winningsplan genoemde bevingkans van bevingkans van 42%. De Mijnraad is er echter niet zeker van dat uitbreiding van het netwerk met één seismisch station voldoende is om daarmee voor elke beving de geactiveerde breuk te kunnen lokaliseren. Het verdient aanbeveling hierover het KNMI te raadplegen en wellicht ook om het KNMI te vragen de overheden voor te lichten over de (on)mogelijkheden voor seismische metingen.

² Zie artikel 36 van de Mijnbouwwet.

Mijnraad

Fracken

De overheden geven aan dat zij het toepassen van hydraulische stimulering binnen het winningsplan aanvaardbaar achten, indien voorafgaand aan de uitvoering daarvan een werkplan ter goedkeuring aan SodM wordt voorgelegd.

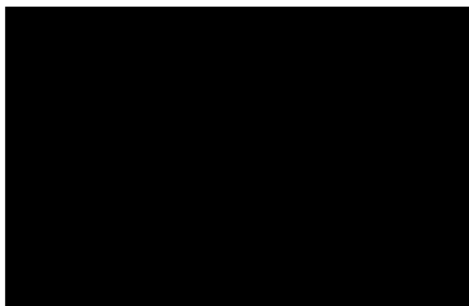
Fracken ligt gevoelig in de publieke opinie. In tegenstelling tot het instemmingsbesluit voor het winningsplan doorloopt het werkplan niet een openbare voorbereidingsprocedure met inspraakmogelijkheid voor omwonenden en advisering door overheden, SodM, TNO, Tcbb en Mijnraad, maar wordt het alléén aan SodM voorgelegd. De Mijnraad adviseert ervoor zorg te dragen dat omwonenden en betrokken overheden open, tijdig en volledig geïnformeerd worden over de voorziene hydraulische stimulatie, bijvoorbeeld door te communiceren over het werkplan.

Communicatie

Net zoals in eerdere adviezen onderschrijft de Mijnraad ook hier het pleidooi van de overheden voor een goede communicatie over de gaswinning en het instemmingsbesluit.

Ter illustratie: in bijlage 2 bij haar advies geeft de provincie Overijssel een overzicht van gevonden verschillen in parameters tussen de seismische risicoanalyse bij het geactualiseerde winningsplan en die in het winningsplan van 2012. Terecht stelt provincie dat dergelijke verschillen kunnen leiden tot misverstanden en verkeerde beeldvorming. Het is daarom zaak om helder uit te (laten) leggen waardoor deze verschillen er zijn en wat hun invloed is op het resultaat van de seismische risicoanalyse.

Tenslotte merkt de Mijnraad op dat het winningsplan goed leesbaar is. De inspanningen vanuit het departement en bij NAM om winningsplannen toegankelijker te maken hebben hier zichtbaar resultaat gehad.

voorzitter Mijnraad

